

Előfizetési ár:

Helyben, házhoz hordva
 Negyedévre 2 korona.
 Félévre 4 korona.
 * * *

Vidékre, postán küldve
 Negyedévre 3 k. 50 fil.
 Félévre 7 k. — fil.
 * * *

Egyes szám 2 fillér.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Megjelen minden nap
 hétfő és
 ünnepnapon nap kivételével.
 * * *

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budai-nagy-útea 151. sz.
 (Juhász-ház),

hova a lap szellemi és anyagi
 részére vonatkozó összes
 dolgok intézendők.
 * * *

Egyes szám 2 fillér.

Felölts szerkesztő: Hollósy János.

Telefon 141. sz.

Laptulajdonos a Nyomda-Részvénytársaság.

A fogyasztási cikkek.

Csak egy futó pillantást kell vetnünk gazdasági életünk keserves állapotaira, azonnal szembe ötlük, hogy minden nyomoruságunk forrása, alapja a szertelen drágaság, mely hovatovább annyira fokozódik, hogy a kis ekszisztenciákat teljes és tökéletes pusztulás fenyegeti.

Sajnos, ez a drágaság nem egy-egy szűk körre, nemcsak a luxus szükségletek terére vonatkozik, hanem kiterjed a napi szükségleti cikkek minden egyes ágazatára, kezdve a legközönségesebb élelmiszerektől, folytatva a ruházaton, lakáson, stb.

Aki ismeri a drágulások technikáját, tudja, hogy a mi par excellence földművelő országunkban elsősorban az évi termések mérlege az irányadó, másodsorban pedig azok a nagyobb beruházások, melyek az állami szükségletek terén merülnek fel s a melyek természetszerűleg a pénz drágulását, vagyis a kamatláb emelkedését vonják maguk után.

A jelenlegi szertelen drágaság enyhülésének reménye — úgy látszik — nem válik be. A pénzpiac feszültsége máris érezhető. Megkezdődtek a nagyobb mérvű gabonaszállít-

tások, minek következtében tekintélyes összegek vétetnek igénybe, úgy, hogy a többi kereskedelmi és ipari szükségletek kielégítésére szolgáló összegekkel együtt horribilis tökékek jönnek mozgásba. A kormány által fölvenni szándékolt 560 millió kölcsön egy része is hazai tőkéből fog állani, úgy, hogy a pénzpiac eme megterhelése a kamatláb növekedésére fog vezetni. Ennek hatása pedig áthárul az összes fogyasztási ágakra s az őszi hónapok pénzügyi helyzete miatti aggodalmak s az ezzel párhuzamosan várható növekvő drágasági viszonyok miatti félelem egyáltalán nem indokolatlanok.

Középsorsu, vagy pláne szerény jövedelemmel bíró családok számára pedig már ma is elviselhetetlen a drágaság, legjobban azonban az ország több százezernyi hivatalnokja nyomorog, kiknek korlátok közé szorított jövedelme a folytonos áremelkedések mindinkább táguló kereteit el nem bírják. Mert míg a nagytermelő, iparos vagy kereskedő az áremelkedést a fogyasztóközönségre áthárítja, vagy igyekszik áthárítani, épen a hivatalnokosztály az, mely ezt megéri legjobban, annál is inkább, mert hasonló eszközökkel nem dolgozhat.

A mérhetetlen drágaság ellen kicsinyes eszközökkel védekezni nem

lehet, de a helyzet kényszerítő hatása alatt támadt nem utolsó ötlet az, mely nagyobb réteget tudott megnyerni s amely egyes élelmickek bojkottálásából áll.

Mindenesetre elkeseredett eszköz, de kirívóan jellemzi a drágaság okozta nehéz helyzetet.

A villamos ügye.

Lapunk folyó hó 8 án „Villamos e vagy autobusz” című általános helyesléssel s dícsérettel olvasott cikkére, ma G. Fekete Mihálytól válasz cikket kaptunk:

Becsés lapjuk tegnapi számában megjelent fenti című cikkre — mint olyan, akinek minden jogos ok nélkül a tyúk szemére lépnek — kötelességem már azért is válaszolni, nehogy hallgatásommal igazat adnék a tisztelt cikkírónak.

Igyekszem a személykedés terét elkerülni, mert az mindenkor a közérdek kárára szolgál.

Azt állítja cikkíró, hogy „a városi pénzügyi bizottság kijelentette és hangsúlyozta, hogy igen is akarja a villanyost, szívesen meghoz létesülhetésének érdekében minden a várostól kitelhető anyagi áldozatot, csak hogy a rekompensáció fejében úgy óhajtja ezt az égető szükségletet megoldani, hogy ne csak 10, vagy husz évre legyen nekünk villanyosunk”.

Ezen állítás nem helyes, mert azt határozta a pénzügyi bizottság, „hogy az utak jókarban tartásának évi költségének

TÁRCA

Az amerikázásról.

Irta dr. Löwy Ödön.
 (Folyt. és vége.)

2

Az egyik gyökérszál elvezet bennünket a munkaidő problémájához. Sajnos, sokan helytelenül s tényekből megcáfolva nem tudnak elképzelni munkaidőrovidítést termelésesökkenés nélkül. Ezáltal azután többet ártanak a munkaidő megrövidítéseért folyó agitációinak s így magának a munkásságnak, mint amennyit az amerikázással valaha egyáltalán elérhetnének. Nagyon sokat hallható érv a munkaidő megrövidítése mellett, hogy a rövidebb munkaidő apasztja a munkanélküliek számát a megrövidítés arányában. Sajátságos dolog, hogy ebben az okoskodásban a munkáltatók s munkások nagyon gyakran találkoznak. Ami már magában véve nagyon gyanus körülmény. A sok ellenvetés között ugyanis a munkáltatók azzal rémitgetik egymást a munkaidő rovidítás tekintetében leginkább, hogy a rövidebb munkaidő termelésesökkenéssel jár s új munkásokat tesz szükségessé. Így tehát apad a munkanélküliek száma s gyengébb lévén a munkáskínálat nyomása, ennek megfelelően emelkednek a munkabérek. Gunton, a newyorki társadalomgazdaságtani intézet igazgatója szerint a 8 órás munkanap Amerikában nemcsak az összes amerikai munkanélkülieket, hanem az angol, francia s német munkanélkülieket is felszívna. Az ő számítása szerint 3552059

uj felnöött munkás válna szükségessé. Nagyon sokszor hallhatjuk munkásoktól is, hogy ha például egy órával rövidebb lesz a munkanap, akkor 10 órás munkanapnál már minden 10 munkás mellé belép az üzembe egy új munkás. Ez igazán nagyon egyszerűsítően a munkásmozgalmat. Egyszerű matematikai manőverre változtatná át. Meg kellene olvasni a munkanélküliek számát s addig rovidíteni, míg az utolsó is a műhelybe kerülne. A tények azonban rácsafolnak erre az okoskodásra. Természetes, hogy olyan üzemekben, amelyek érintetlenül hagyott a gép, vagy amelyek természetüknél fogva ki vannak véve a technika fejlődése alól, lehet hatása a rövidebb munkaidőnek a munkanélküliek számára. De itten sem kell olyan százalékban új munkás, amilyen százalékban rovidul a munkaidő. Midőn huddersfieldi lóvasúti kocsisok munkaidéjét 14 órától 8 órára szállították le, a kocsisok száma nem emelkedett 100 százalékkal hanem csak ötven százalékkal. — Nálunk is konstataálható, különösen vidéken, hogy a nyomdászok munkaidéjének megrövidítése után is, ha a termelés maga nem mutat külön fejlődést, mindig megmarad néhány munkanélküli. De egészen másképpen van azokban az üzemekben, amelyek a gépek állandó forradalmi hatásának központjában vannak. Itt éppenséggel nem esik a munkanélkülek száma. Angliában 1847-ben általános lett a 10 órás munkanap a textiliparban, amikor pedig óriási krízis hatása alatt állt Anglia egész ipara s mégis 1850-ben az ipari fellendülés szép napjaiban munkásszapo

rodás alig konstataálható, amelyet azonban inkább a föllendülésnek tudhatunk be. Viktóriában a 8 órás munkanapot 1886-ban behozták. Csökkent talán a munkanélküliek száma? Szó sincs róla. 1888-tól kezdve folyton több lett a munkanélküli, mint azelőtt.

Sokszor halljuk azt is, hogy rövidebb munkaidő nagyobb bért jelent, mivel csökkenti a termelést s így a munkanélkülieket besorozza. Ez a hiedelem többek között onnan is keletkezik, hogy manapság a szakszervezetek a rövidebb munkaidőt rendszerint nagyobb bér iránti követeléssel kötik össze. Régebbi időkben az angol munkásság egyes csoportjai munkaidőrovidítás ellenében elengedtek a munkabérekükből. Ma bajosan kötne ily egyezséget a szervezett munkásság.

Ilyen apró gondolatkrisztályokból jegecesedett ki a termelés csökkentésének tana, amelyet John Rae angol tudós, a 8 órás munkanapnak ez a lelkes híve, a következőkben foglalt össze: A jelen össztermelés csökkentése nagyfokú munkáskereslettel járna s így a munkanélküliek alkalmazására kényszerítene, hogy a termelés ismét a mai szükséglet nivójára emelkedjék és ha a munkanélküli munkások keresni fognak, még saját szükségletük kielégítésével is emelni fogják az össztermelést.

Nagyon tetszetősek ezek az érvek s könnyű lenne a munkásság között terjeszteni, mert abból indulnak ki, hogy a munkásság akarata függetlenül a termelési viszonyoktól megváltoztathatja a mai termelő rendet. Mert ha a munkásság tet-

a kiszámítása végett kiadta az ügyet a mérnöki hivatalnak".

Tehát nem azért, mintha a társaság 10 vagy husz évig akarta volna üzembentartani, hiszen ez abszurdum is; a társaság igen is a concessió tartamáig köteles *folytonos üzembentartani*, hogy ez a concessió mennyi időre szólna az ismét nem az egyik félen, hanem mindkét szerződő félen áll! El sem képzelhető azonban, hogy csak 10—20 évig tartson, hanem legalább 30 évig, azután pedig a szerződés feltételei szerint vagy a város tulajdonába menne át, vagy további engedély alapján a társaság kezében marad, mindenesetre a város *évi haszonrészesége mellett*.

A közlekedési eszköz megválasztása a legkönnyebb volna mind a laikus, mind szakértő előtt, ha nem kellene a *kifizetődését* is figyelembe venni, pedig azt hiszem ilyen dolognál, ahol nem iskoláról, vagy kórházról van szó, hanem tőke befektetési vállalatról, nem lehet senkinek, sem magánosnak, sem városnak azt mondani, hogy „kerül amibe kerül” meg kell csinálni, ha 20—30 évig egy százalékos nem hoz is a befektetett összeg; mert így vagyunk a népiskolákkal, a r. kath. főgimnáziummal, a ref. kollégiummal, a reáliskolával, a fenntartótestületek mind ráfizetnek évenként szép 50—60,000 koronákat vagy még többet, de ez élet-szükséglet ezt elkerülni nem lehet, ha még 5—10 százalékos városi pótdadó emelésével kell is pótolni. Azonban dacára, hogy a városi olcsó közlekedési eszköz is a szegény- és középosztály javára szolgál, mégsem venné a közgyűlés jónéven ha azt javasolná a tekintetes Tanács, hogy csináljuk meg az alsó vezetékes sines villanyost 4—5 kocsival s ez belekerül cirka 1 millió 200.000 koronába, ezen összeg évi 5 százalékos kamata 60.000 korona s az eddigi számítások alapján a bruttó *bevétel* ha naponta átlag 1000 ember használja a 20 fillérjével, ez naponta 20.000 fillér egy évre 365 ször 200 kor. = **73.000 korona**, a kiadás pedig 70.000 korona s így évenként csak **3000 korona** mutatkoznék tiszta haszonnak, ami a horribilis befektetett tőkénél alig hozna $\frac{3}{10}$ százalékos hasznot és ez az alsó vezetékes sines villanyosvasutnál alig emelkedhetne, mivel a sines és vezetékek

fenntartása évenként sok költségbe kerül nének; tehát egy ilyen közlekedési eszköz csakis oly városban fizeti ki magát — mint a gyakorlat is mutatja, — ahol állandóan telve utasokkal szaladhatnak, mint Bécs, Páris, Budapest, Berlin stb., de vidéki városban sehol nem fizette volna ki magát, éppen azért Pozsonyban, Temesváron, Szeged és minden vidéki városban ahol villanyos vasut van csakis *felső vezetékes sines* vagy sines nélküli villanyosok vannak; ahol pedig még ez sem fizeti ki magát, mert a felső vezetékes *sines villanyosnak* csak az utja és a drótok felszerelése belekerül kilométerenként 35—40.000 koronába, tehát nálunk a 10 kilométeres hálózat belekerülne 400.000 koronába, a 4—5 kocsival 200.000 koronába, az építkezés és forgalmi tőke 200.000 koronába, tehát összesen 800.000 koronába.

A felsővezetékes sines nélküli villanyos a számítások alapján cirka 320.000 koronába kerülne, az autóbusszal, amelyeknek a holttőke befektetés a dróthálózatba és a sines befektetésébe nem szükséges, belekerülne 100.000 koronába, ha már most a kifizetődést nézzük, magától értetődő dolog, hogy azért nem ülne fel sem kevesebb, sem több utas, akármilyen volna a közlekedési eszköz, csak *gyorsaságban és kényelemben egyforma legyen*, mint amennyi utazni akarna, tehát 1000 utasnál nem lehet egyiknél sem többet vagy kevesebbet számítani a bevételnél, ez kitesz évenként, mint fentebb írtam 37.000 koronát, a kiadás a sines vasutnál 70.000 korona volt ezeknél, vagyis a sines nélküli villanyosnál és autóbussznál legfeljebb 60—65.000 korona volna, tehát cirka 6—10 ezer korona évi tiszta haszon maradna; ami a felsővezetékes autóbusszal 320.000 korona befektetésnél 2—3 százalékos, az autóbussznál 6—8 százalékos hasznot mutat ki.

Az azután más kérdés, hogy használni fogja-e naponként **1000 utas állandóan**, mert ha ez bizonyos volna, vagy jót állana érte *Rotschild*, akkor nem kellene semmi tárgyalás tovább, hanem a város rögtön megrendelné az autóbusszokat, de akkor sem a villanyost, amelyeknek a berendezéséhez annyi tőke szükséges, hogy **talán 30 év múlva sem hozná meg a 4 százalékos kamatot**.

Ez az oka, hogy a *városi Tanács nagyon meghányja-veti okosan a kér-*

dést, nem kockáztatja azt a tőkét, ami nincs a pénztárában, hanem úgy kellene amortizációra felvenni, mert ha ez a dolog, amibe befekteti, nem önmagát amortizálja, akkor nem szaporítja, hanem fogyasztja a meglevő vagyont, ezt pedig a városi Tanács tudva nem is akarhatja. Hogy cikkirő azt állítja rólam, hogy gondoltam egyet s visszatértem a régi benzintől bűzlő ideálomhoz s hogy ha vannak is elévülhetlen érdemeim a közlekedésügy megoldása körül, végtére az a törekvésem, balzsebembe meghatványozódva jusson vissza az az összeg, amit a város közönsége érdekében a villanyosra vagy autóbusszra kiadtam.

Az elsőre a fentebbiekben találja meg válaszomat úgy cikkirő, mint a nagyérdemű közönség, vagyis mert szerintem és mindazok szerint, akik számítani szoktak, az autóbussz fizeti ki magát legjobban; hogy bűzös e, erre az a válaszom, hogy aki nem szeret nagy városban lakni, a gyárak és egyéb szagot terjesztő üzemek miatt, az menjen ki az illatos falusi levegőre, ott nem érez bűzt; ha így gondolkodtak volna Budapesten, Berlinben vagy Párisban, ahol egyik autó a másikat éri és egyik utcában úgy, mint a másikban tele vannak a nagy üzemi benzin, kőolaj- és gázmotorok; **akkor ezen városok ma is ott volnának, ahol 50 évvel ezelőtt.**

A második részére pedig az a válaszom, hogy sohasem adtam semmit a személyem ellen intézett támadásokra addig, míg működésemben becsületbe vágó dolgot nem találtak; minthogy cikkirő maga is azt mondja: „nem is volna okos dolog tőlem folytonosan a villanyossal és autóbusszal foglalkoznom, ha nem úgy gondolkoznám, tehát ezt nem találja sem, én sem becsületbe vágó dolognak, csak igyekezzem akárhogy is azt a bizonyos dicső ideális kényelmes és gyors közlekedési eszközt megcsinálni. — Hogy eddig hasznom nem volt belőle, azt cikkirő maga is elismeri, hogy ezután lesz-e, azt igen sok példa mutatja, hogy nem az eszi meg a gesztenyét, aki a parázsból kikaparja. **G. Fekete Mihály.**

Hubert János okleveles táncitanító a Városl. Vigadó disztermében ma este nyitja meg tánciskoláját cigányzene mellett.

szése szerint csökkenti a termelés mennyiségét, akkor krónikus munkáshiány létesítésével a tőkét létének alapfeltételeiben támadja meg s az összeesik, mint a megszárt hólyag Jó lenne, ha így lenne. Csak az a baj, hogy ez az elmélet nem szánt mélyebben, mint a néhai való munkabérialap elmélet vagy a vasbértörvény. Nem a munkásság számában beálló változások határozzák meg a tőkefölhalmozódás gyorsaságát és állását, hanem éppen ennek visszahatása jelentkezik a dolgozó munkások számában. Ha a termelés örült iramban száguld előre s a fölhalmozódás jó kilátások mellett történhetik, akkor a bérek emelkedése mellett csökkenhet a munkanélküliek száma. Ilyenkor még az is megeshet, hogy csökken az értékőbbség rátája, de csak úgy, ha az értékőbbség let masszája emelkedik. A mai társadalmi rendben azonban a munkabér annyira nem emelkedhet, hogy a tőke létét veszélyeztesse, mert akkor a fölhalmozódás meglássul, több lesz a munkanélküli, esik a bér, vagy ha a fölhalmozódás energiája elég erős, de mondjuk a termelés csökkentése s így a munkát kereső munkások kevés száma útját állná a további akkumulációnak, akkor egy másik végletbe átesapva, megváltoztatná a tőke összetételét s az állandó tőkét növelné a változó tőke rovására. Ebbe a vésztes dialektikai mozgásba van azután beékelve a szakszervezet, amely a bérek esését egy bizonyos fokon túl megakadályozza, de a termelés fejlődésének mai irányát nem akadályozza.

Téves az a megállapítás is, hogy

bizonyos szükséglet nivója szabályozza a termelést s meghatározza méreteit. Ma nem a szükséglet, hanem a piac számára termelnek s nem a szükséglet után igazodik a termelés, hanem megfordítva. Minél inkább javul a munkás helyzete, annál nagyobb vásárlóerővel jelenik meg a piacon. Ellenkező esetben kénytelen vásárlásait a legszükségesebbre korlátozni. Esetleges termelésesökkenés esetén még mindig túltömötték maradnak a raktárak. A mezőgazdasági termelés csökkentéséről, amely pedig a szükséglet kielégítése terén igen komoly zavarokkal járna, manapság még nem lehet beszélni.

Hogy milyen ellentmondásokon épül föl az amerikai elmélete, legjobban mutatják Mann angol elvtársnak feleletei, amelyeket a munkaügyi bizottság elnökének, Gerald Balfour képviselőnek kérdéseire adott. Az első kérdés: Milyen hatása lenne a munkaidőrovidítésnek a munka bérekre, ha ezáltal az átlagos termelés nem csökkenne? Erre azt felelte, hogy ebben az esetben nem állna elő bérésés, mert a munkanélküliek száma változatlan maradna.

A második kérdésre: Milyen hatása lenne a bérekre a munkaidőrovidítésnek, ha ezáltal az össztermelés csökkenne? — a felelete volt: A bérek emelkednének, mert a munkanélküli munkások besorozása válna szükségessé, hogy a szükséglet a mai összkéréslet nivójára emelkedjen.

A harmadik kérdés volt: Milyen hatással volna a munkaidőrovidítése a bérekre, ha nem az össztermelés csökkentésével, hanem emelkedésével járna? Erre

a következőképpen felelt: Bár én ilyen eset bekövetkezését lehetetlenségnek tartom, mégis ott, ahol a szakszervezetek elég erősek volnának a küzdelemre, a bérek emelkednének s a munkanélküliek száma csökkenne.

Balfour azután azt kérdezte Mann-tól, hogy nem furcsa e az a következtetés, amely szerint az össztermelés s a termelőerők gyarapodása a béreket emeli s munkáskeresletet teremt s az ellenkező okból, nevezetesen a termelés csökkentéséből ugyanazon eredmény sarjadzik? — Nem tartom furcsának — felelé, — mindkét úton odajutunk.

Pedig ez teljességgel lehetetlen. A fejlődést a szakszervezetekkel, azaz a munkások kollektív akaratával tudjuk befolyásolni, főleg siettetni, de csak a gazdasági élet haladásának irányában. Önkényes megállapítások azt más irányba csavarni nem tudják. Meg kell állapítani a társadalom fejlődésének irányát s a szakszervezeti mozgalmat úgy intézni, hogy a tőke s munka harca maga is integráns része lehessen a társadalomnak. Minden utópia, amit elképzelünk s nem fűdi a valóságot, üres, hatástalan mentőakció.

Mert mi is következne abból a valóságban, ha egy napon elkezdenénk amerikaizni. Nem bomlana föl sem a mai termelési mód, sem a társadalom nem dőlné össze. Egyszerűen egy óriási kizárás lenne rá a felelet. A sok fölhalmozott iparcikk drágábban kelne el. A munkáltatók bizonyosan találnának dolgozni akarókat is, akikkel az üzemet lassanként fentartanák. Azután új gépek után törnének magukat.

Boal...
ga...
minden...
nagy...
ka...
Rank...
szűcs...
Körösi-ú...
Alakítás...

Er...
a mélyen...
közönség...
mányutan...
za...
az ŐS...
EZ...
beálltával...
me...
delésüket...
gg...
jesitheten...
tel...
vagyok...
Csib...
10...
ang...
bó...
I. kerület...
ca...
Ugyanitt...
se...
felvétetik...
ze...
aki nőis...
lis...
és varró...
kif...
fal...

Aki valamit tud, lát vagy hall, közölje a Kecskeméti Lapokkal. — Telefon szám: 141. — Szerkesztőség—kiadóhivatal: Arany János-utca 8. (a régi szerint Nagybudai-utca 151.) szám.

NAPI HIREK

— Szerkesztőség és kiadóhivatali telefon száma: 141. —

Naptár: 1910. év, szeptember hó 10., szombat, Róm. kath.: T. Miklós, Protestáns: Jodok, Görögorsz.: aug. hó 28., Mózes, Izraelita: 5670. év, Elul 6., S. Softim 6. Perek. — Napkelte 5 óra 30 perc, Napnyugta 6 óra 23 perc, Naphossza 12 óra 53 perc — Holdkelte 12 óra 25 perc, délután, Holdnyugta 9 óra 8 perc, este. Első negyed 11-én 9 óra 11 perc, este. **Időjárás:** A központi meteorológiai intézetnek Kecskemétre érkezett jelentése szerint, a következő idő várható: Változékony, hűvös, elvélve csapadék.

— **Személyi hir.** Spitz Lajos királyi tanácsos, tankerületi főigazgató tegnap délután Kecskemétre érkezett, hogy ellássa az elnöki tisztet a kegyesrendi főgimnázium és a reáliskola javító érettségien. A főigazgató a kegyesrendi társház vendége.

— **Emlékeztető.** A kecskeméti Városi Dalárda ma este 8 órakor tartja dalestélyét az Otthon szálloda téli kertjében. — Az érdeklődésből következtetve, kiváló dalosaink fényes sikerre tarthatnak számot.

— **Az egyházmegyei gyűlés.** A kecskeméti ref. egyházmegye Nagykőrösön tartott közgyűlése tegnap délután ért véget. A gyűlésnek a sok elvégzett fontos egyházi dolgokon kívül legérdekesebb mozzanata volt a Bakó József nagykőrösi lelkész, orsz. képviselő valamint Danóczy Antal s Szép Lajos főgimnáziumi tanárok ellen beadott feljelentés tárgyalása. Egy kőrösi civis ugyanis azzal vádolta Bakót, hogy a választási küzdelmekben saját érdekében korteskedett, a templomi szószékről kortes beszédet tartott s a paplakot kortestanyává súlyosította, míg Danóczy és Szép tanárok az iskolában korteskedtek. Az egyházmegyei bíróság, minthogy a vádló semmit sem tudott bizonyítani tisztázta a vád alól Bakót valamint a két tanárt, a hívők pedig kik a

Majd rendkívül szigorú akkordtétel ellenőrzése alá helyezték a munkásság termelését. Hiszen ezt már ma is megteszik éppen a legmodernebb üzemekben. Ott van például a textilipar. Hihetetlenül gyorsan működő gépek mellett ott áll a munkás, ahol a legnagyobb éberségre s gyorsaságra van utalva, hogy az üzemen fennakadás ne történjék, mert minden fonálszakadás az akkordtételt kisebbíti. A gép parancsol az élő embernek s megszabja munkája gyorsaságát s mennyiségét, sokszor életveszély terhe alatt.

Van a dolognak még egy másik oldala is. A termelés csökkentését, mint a kínálat gyöngítését maguk a munkáltatók is szívesen látják. Jól tudjuk, hogy kartelleket is kötnek e célra. Tagadhatatlan, hogy kisebb üzemek nem bírnák ki az amerikaiást. De ezekkel is mi történne? Semmi más, mint rendesen. Beolvadnának a nagyobb vállalatokba. Az amerikaiás tehát nem akasztaná meg a tőke akkumulációját, hanem még elősegítené. De óriási csapás volna a szakszervezetekre, mert egy ilyen hadjárat a tőke teljes dialálával járna.

Maradjunk meg a munkásság eddigi fegyverei mellett, amelyek a gazdasági fejlődés kihasználása mellett oly sok előnyt hoztak a munkásságnak. Nagyon jól tudjuk, hogy a mai termelési rendkapitalizálódása visz bennünket közelebb egy új társadalmi rendhez. Nagyon sok kinövésén s velejáróján, mint például a munkanélküliség, szomorkodni, sőt elkecserepedni lehet, de ezeket is csak az egész rendszer megváltoztatásával lehet eltüntetni.

bírósági ülést végig hallgatták megjelnezték az igazságos ítéletet. A kecskeméti kiküldöttek Mészáros János, Györfly Balázs, dr. Kovács Pál, Sándor István, Katona Mihály, dr. Joó Gyula és Kiss Béla ref. gimnáziumi tanár tegnap délután jöttek haza.

— **Halálozás.** Szűcs Sándor fiatal, törekvő kereskedő ma hajnalban 28 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a budai úti temető halottas házából. A kora sirba tért fiatal kereskedőt kiterjedt nagy rokonság siratja. Temetésén a Fűszer- és Vegyeskereskedők Egyesülete, mely koszorút is helyezett az elhunyt ravatalára, testületileg vesz részt.

— **A félegyházi ipartestület jubileuma.** Kiskunfélegyházán — mint ottani tudósítónk jelenti — tegnap impozáns ünnepély keretében ünnepelték meg a félegyházi Ipartestület 50 éves jubileumát. Az ünnepélyen a város színe java megjelent, sőt a szomszédos városok, így Kecskemét ipartestülete is több taggal képviseltette magát az ünnepélyen. Este nagy bankett volt, amelyen az ünnepi beszédet Holló Lajos országgyűlést képviselő tartotta.

— **Városunk a krassói árviz károsultaknak.** A krassósörénymegyei árviz károsultak, mint annak idején megirtuk, segélyért fordultak a városhoz. A városi tanács erre közadakozást indított, aminek eredményeként 739 korona gyűlt össze. A tanács az összeget ma a krassói alispán kezeihez juttatta. — Itt említjük meg, hogy ugyancsak közadakozás folytán 97 korona 47 fillér gyűlt össze gróf Leiningen aradi vértanu Borosjennőn felállítandó szobrára.

— **A város és Mariházi.** A városi tanács a napokban tartott ülésén foglalkozott Mariházi Miklós színigazgató beadványával. A tanács tudomásul vette a bejelentett tagok névsorát, minthogy azonban a névsort hiányosnak találta, annak kiegészítése felől felvilágosítást kér a színigazgatótól. Egyben figyelmezteti is a tanács az igazgatót, hogy a szerződés minden pontjának szigorú betartását fogja az idén tőle követelni.

— **Tenyészállatdíjazás Bugacon.** A város gazdasági hivatala tegnap tartotta meg tenyészállatdíjazását Bugacon szokatlanul nagy érdeklődés mellett. 216 darab jószágot hajtottak fel a gazdák, amelyek legtöbbje érdemes volt a díjakra. A nyertes gazdák neveit legközelebbi számunkban közreadjuk.

— **A városházi gőzfűtés.** A városházán — mint ismeretesen — a téli hónapokban folytonosan azon panaszkodtak a hivatalnokok, hogy a központi fűtés nem melegíti át hivatali helyiségeiket s így a hidegtől nem tudják rendesen dolgaikat elvégezni. Minthogy a mérnöki vizsgálat a hivatalnokoknak adott igazat, a városi tanács a régi kőből épített gőzfűtő készülék helyett új vasból készült hőfejlesztőt hozatott. — Az új készüléket most állítják be, s így a ránk jövő tél kellemes meleg helyiséggel kecsegteti a városi hivatalnokokat.

— **Égő kocsi.** Tegnap délután egy náddal megrakott kocsi gördült kedélyesen a Nagyvásári-útcán. A kocsi a legnagyobb lelki nyugalommal pipázott, nem is sejtve, hogy milyen veszélyben forog. A kocsin lévő nád ugyanis meggyuladt s már lánggal égett, mikor egy rendőr észrevette s a kocsist leszállította az égő kocsiról. A tűz valószínűleg a kocsi elhagyott gyufájától keletkezett.

Rajziskola. Heverdle Margit és Dombi Lajos vasárnap délelőtti rajziskolája a polgári leányiskola rajztermében vasárnap nyílik meg. Beiratkozhatnak vizsgára készülők, valamint rajzolni és festeni tanulók.

— **Temetés.** Ma délután helyezték örök nyugalomra Parragh Borbálát, néhai Grösztenberger Nándor nyug. honvédszázados özvegyét. A temetésen az elhunyt matrona rokonai és tisztelői nagy számmal jelentek meg.

* **Domokos Imre hentesnél** Halasi nagy utca 16. szám alatt a legjobb minőségű, téli vágású **sós szalonna**, amely kenyérhez és zsirnak is megfelel, kilogrammonként 80 krtól 90 krajcárig kapható, ugyanott a legjobb minőségű zsirt is be lehet szerezni. Szíves vásárlást kér, tisztelettel: **Domokos Imre**, hentes.

— **Állatpiac.** Szept. 9. Sertés, fiatal nehéz páronként 320 kgr. felül 1'50 K. közép páronként 251—320 klgmíg 1'46 K. könnyű, páronként 250 klgmíg 1'46 K., páronként 45 kilóélet és 4 százalék levonással. Öreg, nehéz páronként 50—60 kl. élet és 4 százalék levonással 1'40 K. — Borjú 1'04—1'08 K. életsúlyban.

— **Piaci árjegyzék.** 1910. évi szept. 9-ik napján. Tisztabuza 19'00—21'00. Kétszer 15'00—15'60. Rozs 13'40—13'60. Árpa 12'60—13'40. Zab 14'60—15'40. Tengeri kecskeméti 12'80—13'20. Tengeri bánáti 12'80—13'00. Köles 13'00—14'00. Krumpli 4'00—4'50. Széna 6'50—7'00. Szalma 3'60 4'00 mmázsája. Szalonna kilója 1'50—2'00.

Egy gyermek tragédiája.

Beleesett a forró paradicsomba.

— *A Kecskeméti Lapok tudósítójától.* —

A szülői gondatlanság tegnap újra gyilkolt. Kioltott egy parányi kis fiatal életet, amely talán, ha a szülők vigyáznak reá, csak örömet kelthetett volna.

Bebők Lidia, Bebők István IV. tized, 381. szám alatti gazdálkodó kisleánya az áldozat, aki tegnap este irtózatot kínok között halt meg édesanyja karjaiban.

Bebőkénél tegnap paradicsomfőzés volt. A paradicsom megfőve már csak az üvegekbe való öntést várta s a katlan mellé egy nagy tálba a földre volt letéve, hogy kihűljön.

A kis három éves Bebők Lidikének azután nagyon megtetszett a paradicsom égfelé törő gőze, odament a tálhoz s addig nézte a sereegő piros folyadékot, míg bele nem szédült a hatalmas tál paradicsomba.

Mire azután szivszaggató kiáltásaira szülei kihúzták a lavinahőseget fejlesztő paradicsomból. A kisleány úgy összeégett, hogy estére a lelkét is kilehelte.

A rendőrség a vizsgálatot megindította s valószínű, hogy Bebőkéknek a bírósággal is meggyűlik a bajuk.

Anyakönyvi kivonat.

1910. évi szeptember hó 9-én.

Születések. Nagy Imre rk. Illés Pál rk. Vörös Mária rk. Kalocsai Erzsébet rk. Kátay Mária rk. Harsányi Mária ref.

Halálozások. Szegedi György rk. 24 éves, özv. Visontai Jánosné Szabó Julianna ref. 74 éves.

Kihirdettek. S. Szabó László ref. Sánta Judit ref.

URANIA
tudományos és mozgó fényképszínház
szombaton, szeptember hó 10 én
Urania előadást tart.
Színre kerül:
Pénz Ófelsége.
Írta: Pekár Gyula.
Előadás fél 9 óraker kezdődik.
Az előadás alatti szünetet egy helybeli
jó zenekar tölti ki.

**Egy ügyes és jó fiú
tanulóul felvétetik
Gyenes Mihály cukrásznál.**

Kiadó lakás. 1754

III. tized, Sétatér útea 4 ik szám alatt 3
útcái szoba, üvegezett folyosó és mellék-
helyiségekből álló lakás f. évi november
1-ére bérbe kiadó; értekezhetni ugyanott.

**Aki könyvelő, levelező, tisztviselő,
gépiró akar lenni: lépjen be az 1898 ban
alapított hatóságilag engedélyezett „Kecs-
keméti Kereskedelmi Tanfolyam“-ra II.,
Külső Szabadságút 5 (Vásári u. végén).
Egyéves tanfolyam! Könyvelőképző! Elő-
készítő! Minden tanítvány (nők is) állásban.
Nem kell idegenben vizsgáznia. Hálalevelek
— Kiténtetése! — Oktatás levélben is.**

Lajosmizsén

főtéren, egy ház melléképületekkel, 400
négyzetögl beltelekkel, mely úrilakás-
nak, vagy üzlethelyiségnek igen alkal-
mas, szabadkézből eladó, vagy haszon-
bérbe kiadó. — Bővebbet **Nagy István**
szabó tulajdonosnál Lajosmizse Fő-út 81.

8255/1910. tk. szám.

Arverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy a *Kecskeméti Takarékpénztár
Egyesület* végrehajtatónak *Pataki Antal* és neje szül.
Adorján Juliánna elleni 200 korona tőke s jár. iránti
követelése kielégítése végett a kecskeméti 5190. számú
betétben A + 1. sor 3601. hrszám 9/358. o. i. sz. a.
felvett és végrehajtatást szenvedettek nevében álló 1890
korona becsértékű ház és belsegre az arverést a
végrehajtatási törvény 176. §-ának értelmében a bírói ar-
verést elrendelte és hogy az 1910. évi szeptember hó
29. napján délelőtt 9 óraker ezen kir. törvényszék 16.
számú hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános
arverésen a megállapított és a hivatalos órák alatt a
telekkönyvi hatóságnál, valamint Kecskemét város háza-
nál megtekinthető feltételek mellett eladatni fog úgy
azonban, hogy az ingatlan a Vn. 26. §-a értelmében a
kiküldött ár felénél alacsonyabb áron el nem adható.
Az arverelő a kir. Kincstár kivételével, mely
bánatpénzt letenni nem köteles (Vn. 21. §.), tartoznak
a becsár 10% -at készpénzben vagy ovoidékképes érték-
papirokban a kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni.
Kecskemét, 1910. évi augusztus hó 18-an.

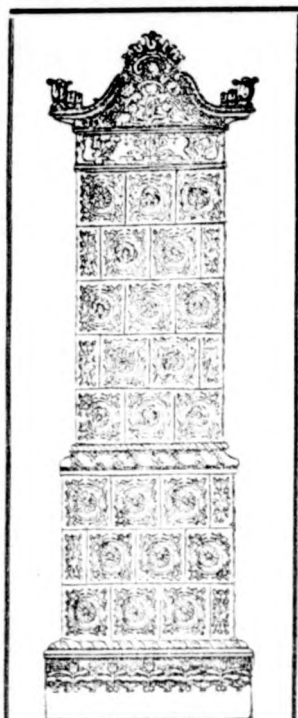
A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

**Ket ügyes
fűszerkereskedő-segéd felvétetik
Gonda Izidor
cégnél — Városi bérpalota.**

Tisztán kezelt, lehűtött, lezárt
kannákban, vagy üvegekben
szállított

**puszta-borbási tej
kapható**
fállitertől kezdve bármily
mennyiségben, házhoz szállítva.

Megrendeléseket elfogad
Héjjas István Borbás,
vagy a lakásán
Kecskeméten, Battyhány utca 31. sz. a.
Telefon: 78. szám. 1489

Oserépkálya raktár
Nkőrösi utca 235. az udvarban

Bogovits József

csereépkálya-készítő

Kecskeméten, IV. tized, Kaszap-utca 114. sz. Saját ház.

Készíték mindennemű
csereépkályhákat
minden színben
és nagyságban,

kizárólag magyar nyers-
anyagból. Gyártmányom
kitűnőségéért mindenféle
nagy meglegedést tanusi-
tanak, kivált azok a tiszt-
elt vevőim, kik már ismer-
rik az utólérhetetlen gyors-
melegítő csereépkályháimat

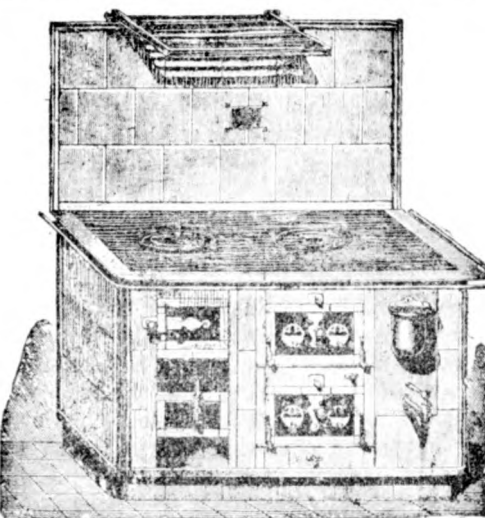
Kokszfűtésre

70 százalék tüzelő-anyag
megtakarítása mellett igen
kellemes,
egészséges melege van.
Elfogadok

fürdőszobák berendezését.

Készíték terakotta
és majolika épületdíszeket

Külön nagy raktár
takaréék-tűzhelyekből

Világhírű, jó és olcsó ásványvizek!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy gróf Schönborn Buchheim Károly
beregmegeyi uradalmának

Szolyvai, Luhi Erzsébet és Polenai gyógyforrás-vizeinek

Kecskemét és vidékére a kizárólagos 1466
lerakatot megkaptam és allandóan friss töltésben raktáron tartom.

Ezen vizek dr. Kélti, dr. Bókai, dr. Widerhoffer tanár urak és számos orvosi tekintélyek
elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő eikerral ajánítatnak Vegyi alkatrészeinek összeha-
sonlítása és a tapasztalt gyógyhatás alapján, előkelő szakértői véleménye szerint a Szolyvai
teljesen egyenrangú a Billinive és a Luhi Erzsébet teljesen egyenrangú a Giesse-
hüblivel, a Polenai teljesen egyenrangú a Krondorffival, ezek izre, hatásra teljesen
megegyeznek, gyógyhatása páratlanul bizonyult közsvény, hólyag és a vizeleti szer-
vek bántalmánál, vesebaj, cukorbetegség, a tüdő és légző szervek s torokbajoknál, epekö és
gyomorbetegségek ellen. Egészségeseknek kitűnő ízű ital, igen üdítő viz bor, cognac, vagy
citromsavval vegyítve. Ezen vizeket ládákban és palackokként az itt jelzett olcsó áron árusítom:
1 láda 60 fél literes üveg 13 korona, egyes üvegenként 24 fillér, Üree üvege-
ket ládával együtt 2 korona 40 fillérért vissza veezem s így ezen kitűnő
gyógyhatású vizek üvegenként csak 20 fillérbe kerülnek. Ládánként vagy fél
ládánként raktárban, üvegenként minden kavéházban, vendéglőben és fűszerüzletben kapható.

Telefon 111. szám. Tisztelettel: Telefon 111. szám.

Nagy László fűszerkereskedő,
régli Itoée-piacon.

Az üzlet újjáalakítása folytán

ADLER IMRE UTODA CÉG
túlhalmozott nagyraktáraiból

ez évi szeptember hó 15-ig beszerzési árban eladásra kerülnek:

Edények nickelből és aluminiumból. — Tálca, vasalók, pohármosók, torta és kuglófformák,
konyhakések, húsvágó-bárdok, pipere-vödörök, mosdó-készletek, gyönyörű szobavirág-locsolók,
egyensúly és tizedes mérlegek, szivattyúk, kút-felszerelések, fegyverek, revolverek, pisztolyok,
kályhák, üstházak, mindenféle ipari szerszámok és több, itt fel nem sorolt háztartási cikkek.

Telefon: 15. szám.